

RAD I POSTIGNUĆA ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE

Dinka Nakić dr.med., spec. epidemiolog

Zavod za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije

Htjela bih za početak zahvaliti uredništvu na prilici da Požeško-slavonsku županiju predstavimo u Hrvatskom časopisu za javno zdravstvo. U nastavku Vam, cijenjeni čitatelji, želim ukazati na najvažnija područja djelovanja našega zavoda koji postoji tek nešto više od 10 godina.

Zavod za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije osnovan je 1995. godine. 1997. godine sa radom počinje Služba za epidemiologiju, a nakon toga i druge službe Zavoda.

Do 2006. godine Zavod nije imao Odjel za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti i Odjel za socijalnu medicinu (danas odjel za Javno zdravstvo) kao važne temelje javnozdravstvene i preventivne aktivnosti. 2008. godine započinje sa radom i služba za DDD, te se odvijaju značajni pozitivni preustroji drugih službi (Ekološkog i Mikrobiološkog laboratorija). Ekološki laboratorij u proširenju svoga djelovanja pomaže gospodarskim subjektima, zakonskim obveznicima na području županije u uvođenju HACCAP sustava kontrole.

Osim u poboljšanje organizacijske strukture Zavoda i proširenje preventivnih djelatnosti u 2008. godine se ulagalo i u kadar. Zaposlena su četiri nova djelatnika od toga 2 liječnika, koji uz liječnicu zaposlenu 2007. godine zadovoljavaju potrebe Zavoda za ovim kadrom. Ovo smatramo velikim uspjehom našeg Zavoda u razdoblju ozbiljne nestašice liječničkog kadra i općenito malog interesa liječnika za rad u preventivnim djelatnostima. Smatramo da je zapošljavanju ovog visokoškolanog kadra doprinijela poticajna radna okolina, a svoju motiviranost za rad pokazali su postignutim rezultatima.

Provedena je informatizacija cijelog Zavoda. Služba za školsku medicinu po prvi put od osnivanja dobila je svoje prostorije u centru grada, te se zdravstvena zaštita djece školske dobi sada provodi u adekvatnim uvjetima. Dopriveni su, u prošloj godini započeti radovi na novim prostorima službi za epidemiologiju i DDD, a u planu je i uređenje drugih službi.

Prethodnih godina puno se ulagalo u širenje svijesti o važnosti preventivnog djelovanja na području naše Županije. Uz ispunjavanje osnovnog Plana i programa mjera zdravstvene zaštite propisanih Zakonom o zdravstvenoj zaštiti provedene su i konkretne dodatne aktivnosti u svrhu unaprijeđenja zdravlja stanovništva. Tijekom nekoliko proteklih godina jasno se povećao broj aktivnosti koje Zavod provodi. U nastavku navodimo nekoliko najuspješnijih projekata Zavoda tijekom protekle i ove godine.

2008. godinu je u radu Zavoda obilježio poseban osvrt na očuvanje zdravlja žena. Neki od doprinosa Zavoda zdravlju žena naše županije su:

- **Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke MAMMA** daje izvrsne rezultate. Po odazivu žena na preventivne mamografske preglede nalazimo se u samom vrhu države (3. mjesto), premašili smo potrebnih 70% odaziva (odaziv je **74,6%** s tendencijom porasta; prije pol godine odaziv je bio 71,6%), a otkrivena su 32 karcinoma dojke, većinom dovoljno rano i na taj način su spašena 32 života.
- Krajem rujna 2008. godine provedena je akcija „**Moja prva mamografija**“ kojom je omogućeno ženama između 40 i 49 godina da bez uputnice i čekanja obave mamografski pregled. Mamografiju su obavile 154 žene. S obzirom na veliku smrtnost žena od raka dojke u našoj županiji i preporuku prvog mamografskog pregleda oko 40. godine života, ovo je veliki uspjeh i nadamo se akciju ponoviti.
- Tradicionalno Zavod je organizirao i akcije „**Dan narcisa**“ u suradnji sa Požeškom udrugom žena operiranih na dojci. Također tradicionalno, uspješno i sa zapaženim rezultatima provedena je i akcija „**Dan ružičaste vrpce**“ u listopadu posvećena borbi protiv raka dojke. Održana su i **predavanja** za zainteresirane žene o prevenciji i ranom otkrivanju raka dojke i raka vrata maternice.

Zavod se nije zadržao samo na ovim preventivnim aktivnostima. Preventivnim javnozdravstvenim akcijama obilježavaju su i sljedeći dani u kalendaru zdravlja: Hrvatski dan bez dima, Svjetski dan zdravlja, Svjetski dan nepušenja, Dan borbe protiv zlouporabe droga, Svjetski dan srca. Drugi dani iz kalendara zdravlja obilježavaju se kroz medije. Osim obilježavanja za zdravlje

bitnih datuma tijekom godina provedene su i sljedeće kontinuirane aktivnosti s poručja poboljšanja zdravlja i prevencije bolesti:

- Održana su brojna **predavanja** stručnjaka iz područja prevencije ovisnosti u školama na području županije.
- Započet je **Projekt testiranja na droge** svih pakračkih srednjoškolaca u suradnji sa Županijom i gradom Pakracom koji je uspješno završio s prvom godinom provedbe.
- **Centar za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti** je od osnutka do kraja 2008. godine drastično povećao opseg rada. Za usporedbu u 2006. godini u Centru je ukupno bilo 48 dolazaka (14 osoba), 2007. godini 161 dolazak (46 osoba), a 2008. godine 386 dolazaka (oko 100 osoba).
- U travnju 2008. godine sa radom je započela i **Škola nepušenja**. Do kraja godine organizirano je 7 skupina sa ukupno 31 polaznikom. Škola je pokazala iznimne rezultate s obzirom da 64,3% polaznika koji su završili petodnevni program odvikavanja od pušenja ne puši i dalje što još nisu konačni podaci s obzirom na mogućnosti relapsa. S obzirom na iznimne rezultate nadamo se Školi omogućiti nastavak rada.
- Krajem 2008. godine u terapijski rad Centra za prevenciju ovisnosti uključeno je i 10 alkoholičara, odnosno članova njihovih obitelji. Rad se odvija po principima **terapeutske grupe liječenih alkoholičara** jednom tjedno po sat do sat i pol vremena pod vodstvom terapeuta (psihijatra) i koterapeuta.

Pred kraj još želimo navesti **Projekt cijepljenja djevojčica sedmih razreda cjepivom protiv HPV-a**. Sjajnom organizacijom cijepljenja, edukacijom roditelja na roditeljskim sastancima i djevojčica o važnosti odgovornog spolnog ponašanja postigli smo najveću procijepljenost ciljne skupine među gradovima i županijama koje su provodile ovaj projekt u Republici Hrvatskoj. Ovaj uspjeh smatramo velikim doprinosom očuvanju reproduktivnog zdravlja mladih i početni korak k osnivanju **Savjetovališta za mlade** u okviru Zavoda za javno zdravstvo čim se za to stvore uvjeti.

Krajem lipnja u Požegi je održan trodnevni **Simpozij o infektivnim bolestima** na kojemu su se mogla čuti brojna izlaganja i novosti u prevenciji, etiološkoj dijagnostici i liječenju infektivnih bolesti. Požega je imala priliku ugostiti najveća imena hrvatske infektologije, epidemiologije i mikrobiologije, a multidisciplinarnost simpozija je svima omogućila nadogradnju stečenih znanja.

Ne treba zaboraviti niti **projekt „Zdrave županije“** u kojem je Požeško-slavonska županija (uključena od 2006. godine) odabrala svojih pet prioriteta za zdravlje stanovnika i napisala svoj strateški „Plan za zdravlje“ nalazi se pred fazom implementacije naučenoga. U ovoj izrazito važnoj fazi potrebna je suradnja svih zdravstvenih struktura unutar županije i samog županijskog vodstva.

Prema svemu navedenom jasno je da je Zavod u proteklim godinama učinio puno za dobrobit stanovništva cijele županije. Rezultati našeg rada su vidljivi na svim područjima djelovanja Zavoda, s posebnim naglaskom na preventivnu i javnozdravstvenu djelatnost.

Zavod za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije je u zamahu razvoja koji želimo održati i nastaviti uz pomoć svih struktura i stanovnika županije.